

Handläggare:
Sophie Dahlberg telefon 08-508 14 037

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Barnomsorgsplan för år 2010-2013

Förvaltningens förslag till beslut

Barnomsorgsplanen för år 2010-2013 godkänns.

Lena Holmdahl
T.f. Stadsdelsdirektör

Leif Fransson
Chef avdelningen Förskola och fritid

Sammanfattning

För att kunna planera för behovet av förskoleplatser har förvaltningen tagit fram en prognos för efterfrågan av platser fram till år 2013. Enligt den senaste befolkningsprognosen ökar antal barn i förskoleålder (1-5 år) i stadsdelsområdet med ca 185 fram till år 2013. Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden på det hela taget motsvarar den förväntade efterfrågan på barnomsorg. Det är dock viktigt att följa utvecklingen nogsamt och planera på både kort och lång sikt.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen förskola och fritid i samarbete med ekonomiavdelningen som ansvarar för lokalfrågor.

Bakgrund

För att kunna planera för behovet av förskoleplatser har förvaltningen tagit fram en prognos för efterfrågan av platser fram till år 2013. I ärendet presenteras den förväntade utvecklingen av antalet barn i förskoleålder i respektive område, förväntad efterfrågan på barnomsorg samt en översikt av lokalplaneringen för förskolan år 2010-2013.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förväntad utveckling av antalet barn i förskoleålder

Befolkningsprognosen från USK (Stockholms stads Utrednings- och Statistikkontor AB) visar den mest sannolika utvecklingen av befolkningen med hänsyn taget till födselar, flyttningar, bostadsbyggande etc. Prognosens tillförlitlighet minskar dock ju längre fram i tiden man kommer då konjunktursvängningar, ändrade flyttningspreferenser, förändrade byggplaner m.m. påverkar befolkningsutvecklingen.

I prognosen har USK tagit hänsyn till pågående planprojekt i stadsdelsområdet. Det innebär att Årstastråket ingår i den senaste prognosen ("Prognos 09"), men inte Årstafältet. Bostäderna i projektet Årstastråket förväntas dock vara inflyttningsklara från år 2015 och framåt och påverkar därför inte befolkningsutvecklingen under perioden 2010-2013.

Tabell: Prognos antal barn i åldern 1-5 år, SDN Enskede-Årsta-Vantör

År	2009	2010	2011	2012	2013
Antal barn 1-5 år	5 679	5 814	5 910	5 912	5 864

Källa: Prognos 09, USK

Enligt befolkningsprognosen förväntas ökningen av antalet barn i åldern 1-5 år nå sin kulmen omkring år 2011-2012 för att därefter plana ut och minska. Under innevarande år väntas antalet barn i förskoleålder i stadsdelsområdet öka med ca 135 och under perioden 2011-2012 med ytterligare ca 90 barn.

I jämförelse med föregående befolkningsprognos förväntas antalet barn i förskoleålder vara drygt 100 färre innevarande år och ca 100 färre år 2013 än vad som tidigare prognostiserats, se diagram nedan.

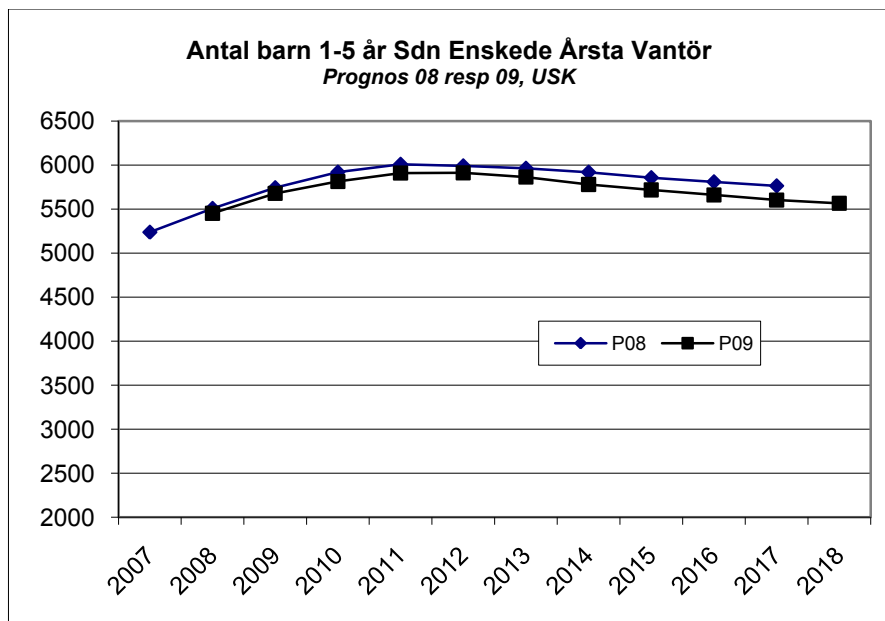

Diagram: Befolkningsprognos för barn i åldern 1-5 år, USK

Under perioden 2011-2013 väntas den största ökningen, till antalet barn sett, ske i planområdet Högdalen. Ökning förväntas också i Bandhagen-Örby, Hagsätra och Dalen (ink. Blåsut) medan det väntas vara oförändrat eller minska något i Stureby Enskede, Gamla Enskede och Rågsved. I områdena Årsta, Johanneshov och Östberga kan vi se en ökning åren 2011-2012 som sedan börjar avta 2013. Prognosen överensstämmer till vissa delar med köläget innevarande år. I vissa områden, t.ex. Stureby och Årsta, överstiger dock antalet inkomna platsansökningar vad som kan förväntas för 2010 utifrån befolkningsprognosen. I andra områden, t.ex. Östberga och Bandhagen-Örby understiger antalet inkomna platsansökningar med vad som förväntas enligt befolkningsprognosen.

Tabell: Befolkningsprognos för barn i åldern 1-5 år, per planområde. Källa: USK

Planområde	2009	2010	2011	2012	2013	förändring 2010	förändring 2011-2013	totalt 2010- 2013
Årsta	794	831	856	848	822	37	-9	28
Dalen inkl. Blåsut	381	379	380	389	399	-2	20	18
Johanneshov	456	493	512	516	506	37	13	50
Östberga	379	387	398	394	389	8	2	10
Stureby	541	540	538	529	510	-1	-30	-31
Enskede	298	294	287	283	278	-4	-16	-19
Gamla Enskede	407	424	430	430	419	17	-5	12
Bandhagen- Örby	675	694	717	723	721	19	27	46
Högdalen	439	459	479	492	519	20	60	80
Hagsätra	485	503	516	519	516	18	13	31
Rågsved	817	802	791	782	777	-15	-25	-40
Totalt	5679	5814	5910	5912	5864	135	50	185

Förväntad efterfrågan på barnomsorg

Förvaltningen driver i nuläget 66 förskolor med 207 avdelningar. I mars 2010 var totalt 3 383 barn inskrivna i kommunal förskoleverksamhet. Det finns även 32 förskolor inom stadsdelsområdet som drivs i annan regi och har cirka 1 700 barn.

Under senare år har ca 85 % av alla barn mellan 1-5 år boende i stadsdelsområdet varit inskrivna i någon form av förskoleverksamhet. Av barnen som i mars 2010 var inskrivna på förskola gick 66 % i kommunala förskolor och 34 % i enskilt drivna förskolor sett till hela stadsdelsområdet. Andelarna varierar dock mellan områdena.

Föräldrar har möjlighet att söka förskoleplats på flera olika förskolor vilket bidrar till osäkerhet i prognosen av platsbehovet. Vidare kan befolkningsprognosen för ett delområde vara missvisande om befolkningsmängden är liten. Befolkningsprognosen kan också skilja sig avsevärt från år till år på grund av konjunktursvängningar, ändrade flyttningspreferenser m.m. Den är ett trubbigt instrument och utgör ett underlag i förvaltningens grova och långsiktiga planering.

Förvaltningen bedömer att antalet kommunala familjedaghem kommer att minska, pga. minskad efterfrågan. Uttaget av vårdnadsbidrag väntas inte ha någon större

påverkan på den förväntade efterfrågan på barnomsorg. I nuläget utbetalas vårdnadsbidrag för 81 barn vilket motsvarar cirka 1,5 % av barn boende i stadsdelsområdet och som är inskrivna i förskola.

Utifrån befolkningsprognosen, tidigare inskrivningsgrad och köläget under 2010 uppskattar förvaltningen ett behov om totalt ca 13 nya avdelningar i kommunal eller enskild regi, fram till år 2013. I dagsläget har förvaltningen kännedom om planering för nya förskoleavdelningar hos de enskilda förskolorna i områdena Årsta och Bandhagen. När det gäller enskilda familjedaghem har inte förvaltningen tillgång till planeringen.

För kommande bostadsbebyggelse vid Årstafältet sker särskild planering. Bifogat Barnomsorgsplanen finns en utredning gällande förväntad efterfrågan på barnomsorg i den nya stadsdelen på Årstafältet som förvaltningen beställt från USK. Utredningen innehåller även en befolkningsprognos för Årstafältet.

Planerad förskoleutbyggnad under 2010-2013

Förvaltningen strävar efter att skapa nya förskoleavdelningar genom att hyra nya lokaler men även genom att effektivisera användandet av redan inhyrda lokaler.

Projektgruppen för Förskole Utveckling (PFU) arbetar med att finna lämpliga förskolelokaler och med utformningen av de nya förskolelokalerna. PFU består av representanter från ekonomiavdelningen, avdelningen förskola och fritid samt representanter från facken Kommunal och Lärarförbundet.

Förvaltningen arbetar med lokalplaneringen på både kort och lång sikt, dels för att med några månaders varsel öppna avdelningar för att tillgodose en oväntad ökning i efterfrågan, dels med långsiktig planering av permanenta förskolor.

Förvaltningen arbetar med planering av permanenta förskolor med en varaktighet på minst 25-30 år, tillfälliga förskolor med varaktighet på ca 5-10 år samt mycket tillfälliga förskolor med varaktighet på upp till ett år (ofta i avvaktan på permanenta förskolor).

Det är angeläget med ett helhetsgrepp i lokalplaneringen, dels utifrån att områden (som t.ex. Enskedefältet/Enskede gård), som enligt befolkningsprognosen inte kommer att ha någon ökning av barn i förskoleålder, ändå kan vara aktuella för nya avdelningar då de strategiskt gränsar till områden där efterfrågan på platser är hög. Det är också viktigt att planera för möjligheten att kunna avveckla vissa lokaler (alternativt nyttja för annan verksamhet) om/när efterfrågan på förskoleplatser minskar mot planperiodens slut.

I bilaga, samt i kommentarerna för respektive område nedan, redovisas det uppskattade behovet av nya förskoleavdelningar i stadsdelsområdet fram till år 2013 samt en översikt av lokalplaneringen. Lokalplaneringen revideras dock kontinuerligt.

Intensiv planering för start av förskoleavdelningar innevarande år sker framför allt i Årsta.

Årsta

Antalet barn i förskoleålder i Årsta väntas öka under perioden fram till år 2013 med ca 28 barn. I nuläget överstiger antalet ansökningar för 2010 vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen. Efterfrågan är därmed betydligt högre än väntat. I Årsta finns flera privata förskolor. Förvaltningen uppskattar ett behov om minst tre nya avdelningar under perioden fram till år 2013.

Under senhösten 2009 öppnades fem avdelningar på Årstavägen 56 (i f.d. lokaler för förvaltningens administration) och ytterligare två avdelningar kommer att öppnas i maj. Till de två nya avdelningarna flyttar verksamheten som bedrivits i tillfälliga lokaler vid Bränningevägen 2. De tillfälliga lokalerna på Bränningevägen kommer därefter att läggas ner. Hjälmarsvägen 39-41 återstartade direkt i höstas med tre avdelningar efter att verksamheterna flyttats till de nya lokalerna på Årstavägen 56.

Planering finns för att öppna 1-2 avdelningar i Årsta under 2010 förutsatt att avtal med fastighetsägare kan tecknas.

Utredning pågår om att bygga en 6 avdelnings förskola i kvarteret Medlemmen på gränsen mellan Årsta, Johanneshov och Enskede Gård. Förskolan byggs då som en del av Årstastråket och ska delvis täcka behovet som de nya bostäderna kommer att generera. Den planerade förskolan antas också kunna tillgodose barnomsorgsplatser för det ökade antalet barn i delar av Johanneshov. I Årsta finns 2-5 avdelningar i tillfälliga förskolelokaler som kan sägas upp vid ett eventuellt minskat antal barn och då flyttas till Medlemmen.

Planering finns för utbyggnad av Hummelvägen 10, från två till fyra avdelningar. En eventuell utbyggnad kommer dock att vara aktuell om cirka 6 år.

Dalen inklusive Blåsut samt Johanneshov

Enligt befolkningsprognosen ökar antalet barn i åldern 1-5 år med ca 18 i Dalen/Blåsut och ca 50 i Johanneshov, fram till år 2013. Förvaltningen uppskattar

ett behov om tre nya avdelningar i Johanneshov. I området är det färre inkomna ansökningar än prognostiserat.

En ny förskola med tre avdelningar stod klar hösten 2009 i det nya området Åstorp i Blåsut. Denna förskola har ett antal platser lediga.

Utredning pågår om en 6 avdelnings förskola på Sköntorpsvägen 27-31 i Johanneshov. Denna förskola kan avlasta även Årsta. Förskolan Medlemmen kan i sin tur komma att avlasta delar av Johanneshov.

Östberga

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas vara i princip oförändrat fram till år 2013. Den nedbrunna förskolan Östbergabackarna 50 har återöppnats under början av året med fem avdelningar. Till Östbergabackarna har en verksamhet om fyra avdelningar som bedrivits i tillfälliga lokaler vid Östberga torg 5 och 9 samt Våxtorpsgränd 8 flyttat. En avdelning har därmed tillkommit i Östberga. Lokalerna på Östberga Torg 5 och 9 samt Våxtorpsgränd har avvecklats.

Stureby

Enligt befolkningsprognosen antas antalet barn 1-5 år minska med ca 30 barn fram till år 2013. Antalet ansökningar om förskoleplats i år överstiger dock vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen. Förvaltningen uppskattar ett behov om en ny avdelning fram till år 2013.

Under hösten 2009 startades en förskola om fyra avdelningar på Bjulevägen 2 och 8 samt en lokal vid Bjulevägen 46 som kan användas som resurs för de kommunala förskolorna i området. Till förskolan på Bjulevägen flyttade en avdelning från tillfälliga lokaler på Tussmötevägen 241.

Under början av året var återuppbyggnaden av förskolan på Rothuggsvägen 19-21 färdigställd för inflyttning, nu kallad Sten Sture. Förskolan inrymmer fem avdelningar. Till Sten Sture har verksamheter om fyra avdelningar som bedrivits i tillfälliga lokaler på Ramviksvägen 211 respektive Tussmötevägen 171 flyttat. Planering pågår för att starta en förskola om en till två avdelningar på Ramviksvägen 211 som kan utgöras som annex till förskolan på Ramviksvägen 203. Denna förskola kan komma att avlasta även delar av Örby och Enskede.

Enskede (Enskedefältet och Enskede gård) samt Gamla Enskede

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas minska i Enskedefältet och Enskede gård under perioden fram till år 2013 med cirka 19

barn. I Gamla Enskede väntas antalet barn i förskoleålder öka med drygt 10 barn, under samma period. Området består av många privata förskolor.

Förvaltningen ser inget behov av några nya avdelningar i området. Det man kan säga är att områdena flyter ihop planeringsmässigt. Utbyggnaden vid Bjulevägen i Stureby tillgodoser till exempel även delar av Enskedefältet och Ramviksvägen 211 skulle tillgodoser även delar av Gamla Enskede. Den planerade förskolan vid Medlemsvägen ligger precis på gränsen mellan Enskede Gård, Johanneshov och Årsta och kommer därmed även att tillgodoser barnomsorgsbehovet i delar av Enskede.

Bandhagen, Örby och Högdalen

Befolkningsprognosen visar att antalet barn i åldern 1-5 år förväntas öka med drygt 46 barn i planområdet Bandhagen-Örby, framförallt i Bandhagen. I Högdalen förväntas en ökning med ca 80 barn. För närvarande finns färre barn i kö än prognostiserat i dessa områden.

Förvaltningen bedömer att sammanlagt ca fyra nya avdelningar behöver starta fram till år 2013.

Under början av året har tre avdelningar startat och flyttat tillbaka till den återuppbyggda förskolan på Trollesundsvägen 55 och de verksamheter som idag bedrivs på Önskehemsgatan 24 kommer att kunna flytta tillbaka i sommar. Ett nettotillskott på två avdelningar har då tillkommit på Trollesundsvägen 55.

Lokalen på Önskehemsgatan 24 kommer att öppna som förskoleannex till förskolan på Önskehemsgatan 32 när den tillfälliga verksamheten som evakueringslokal upphör. Paviljongen kan då tas bort från gården på Önskehemsgatan 32. Nettotillskottet av nya förskoleavdelningar blir då att två nya avdelningar kan bedrivas i lokalen på Önskehemsgatan 24. Det nya förskoleannexet beräknas stå klart att ta emot barn till hösten 2010.

Vid behov kan en lokal på Ådalavägen omdisponeras och inrymma 1 avdelning.

Hagsätra och Rågsved

Antalet barn i förskoleålder i Hagsätra väntas öka under perioden fram till år 2013 med ca 31 barn, enligt befolkningsprognosen. I Rågsved förväntas istället antalet barn i förskoleålder minska med cirka 40 barn under planperioden. Förvaltningen uppskattar ett behov om 2 nya avdelningar i Hagsätra. Områdena Hagsätra och

Rågsved är svårbedömda när det gäller behovet av antalet förskoleplatser. Många föräldrar tackar nej till de platser de erbjuds, förmodligen på grund av omflyttning.

Vid behov kan 2 avdelningar öppnas i tillfälliga lokaler på Sköllerstagatan 38 när ungdomsmottagningen finner en ny lokal. Förskolan kommer då att dela lokal med den öppna förskolan som finns på Sköllerstagatan 38.

Sammanfattande kommentar

Utifrån befolkningsprognosen bedömer förvaltningen inte att efterfrågan på förskoleplatser kommer att kunna tillgodoses under de närmaste åren enbart genom flyttningar eller de platser som frigörs när femåringar övergår till förskoleklass. Under innevarande år överstiger dessutom antalet ansökningar vad som kan förväntas utifrån befolkningsprognosen i vissa områden. Förvaltningen bedömer att ca 13 nya avdelningar måste startas fram till år 2013, i enskild eller kommunal regi.

Förvaltningen bedömer att den planerade förskoleutbyggnaden på det hela taget motsvarar den förväntade efterfrågan på barnomsorg. Det är dock viktigt att följa utvecklingen nogsamt och planera på både kort och lång sikt. Det innebär permanenta förskolor med en varaktighet på minst 25-30 år, tillfälliga förskolor med varaktighet på ca 5-10 år samt mycket tillfälliga förskolor med varaktighet på upp till ett år (ofta i avvaktan på permanenta förskolor).

År 2013 väntas ökningen av antalet barn i förskoleålder plana ut och börja minska. Det är därför viktigt att också planera för möjligheten att kunna avveckla vissa lokaler (alternativt nyttja för annan verksamhet) om/när efterfrågan på förskoleplatser minskar mot planperiodens slut.

Bilaga

Prognos behov nya avdelningar samt planerad förskoleutbyggnad 2010-2013

Prognos för nyproducerade lägenheter på Årstafältet